

les alqueries pèdia

Fitxa per lesalqueriespèdia / Museu de memòria oral

Nom/Cognom	Ramón Francisco Vicent Rubert
Data de naixement	Dijous 25 d'agost de 1949
Títol	<i>Ramon Vicent i el ciclisme a les Alqueries</i>
Categories	Home, ciclisme, esport,
Data i lloc de l'entrevista	Divendres 8 d'octubre de 2021, casa de l'entrevistat
Entrevistador	Etnograma (Laura Yustas, Nelo Vilar)
Enllaç	https://youtu.be/fusZyOg5js4
Extracte	https://youtu.be/7p1KbmtHQp0

Feia molt de temps que sentíem parlar elogiosament de Ramón Vicent, “Ramón de Cantó”. **Agustín Molés** (l'home amb 40 anys com a àrbitre de ciclisme internacional) ens va dir que Ramón era el “alma mater” del ciclisme a les Alqueries, el número u, el que va estar darrere de l'Organitzadora, les Challenge, els Critèrium, la Volta a la Plana, etc. La carrera de Ramón es va truncar per un accident de cotxe, però la llavor estava posada.

Per fi vam conèixer a Ramón i vam poder fer esta entrevista apassionant i emotiva en què ens va parlar de la seua família i del carrer Sant Roc, però sobretot parlàrem de ciclisme, d'eixa cosa especial que hi ha a les Alqueries que fa que siga una referència: per l'antiguitat de la seua afició, pels seus corredors professionals (Manuel Capella, Vicente Miró...), per la potència de l'Sport Ciclista Alqueriense, per la quantitat i qualitat d'àrbitres eixits d'esta població, etc.

En parlar amb Ramón de Cantó ens ha aclarit moltes coses, però a més de ser una contribució a la memòria del ciclisme alquerier, volem que siga un reconeixement a un home que va viure este esport com una passió, però també com una contribució al seu poble, tal com diu en unes emotives paraules.

Gràcies a Ramón per atendre'ns tan bé, i a la seua germana Vicenta Pilar per ajudar-nos en tot.

Sinopsi:

Ramón Vicent Rubert (1949), conegut com "Ramon de Cantó", ens parla de la seua família i del conegut bar al carrer Sant Roc, però sobretot del seu paper al capdavant del ciclisme de les Alqueries.

Transcripció:

...era de tercera, entones mon pare va ser director del Vila-real. I del Borriana. I li costava a muntó dinés. Entones el que tenia algo de dinés, avant, a ajudar a l'equipo. Allí entones mon pare portava el bar, allí venien els juaors a menjar debaes. Perquè mon pare dia: "i els dinés? -Ara no els porte. -Ja me'ls donaràs". D'això res. Un atra època, era. Entones el Borriana juava... no sé si era en tercera divisió. Això seria sobre l'any 1955 ó 56. Entones Borriana era un poble ric, eh? Un poble dels rics de la regió valenciana. Entones estava Gandia, de València, en taronges, i Borriana eren dels...

Dels que anaven per davant.

Per endavant. I ara Borriana s'ha quedat allà baix i Vila-real amunt. Ma mare era de Vila-real. Un detall: el veí de ma mare era el Lloro. El Lloro era el que va muntar la ceràmica de Vila-real. Porcelanosa la va muntar el Lloro. I tots els això grans de Vila-real tots... Si hagueres conegut al Lloro personalment diries: "xa, este home és ixé que és tan sabut...?". Amb una humiltat... baixet, no es feia el gran en res... Ixe ha fet ric a Vila-real, perquè si Vila-real no tinguera la ceràmica a on estaria? No hi hauria res.

Tu eres Ramón Vicent...

Ramón Francisco Vicent Rubert.

I l'any que vas nèixer mos lo pots dir?

Sí, el 25 d'agost de l'any 49. Pues jo tenia fotos que estava... (que t'he dit antes que me les... [van furar]), en una foto estava Poblet [[Miguel Poblet i Orriols](#)], Bahamontes [[Federico Martín Bahamontes](#)], els dos Timoners [[Guillem Timoner Obrador](#) i el seu germà Antoni], els atres no me'n recorde, mon pare i jo.

La èlit del ciclisme.

A mi això del ciclisme me va entrar perquè el veí de mon pare era u que va ser sobre l'any cinquanta i algo... els Capelles, professionals del ciclisme espanyol. Ixe home era -la família d'ell, d'ixe- d'aquella època pa ser exportaor tenia que tindre dinés. [5 min.] Allí al costat de ma casa tenia ell l'almacén de taronja i eren exportaors.

Perquè vosatros vivíeu pel barri de Lloreta [actual avinguda José Izquierdo] i tota esta zona?

Al carrer Sant Roc. Allí al carrer Sant Roc la primera casa és un bar: ahí va nèixer mon pare, ahí vaig nèixer jo, ahí va nèixer la meua germana. I el carrer... no, el camí, que passaven... no farà al millor quinze anys o això? Tots els camions pa portar les taronges, tots pel carrer de ma casa. Allí al millor igual s'exportaven vint o trenta vagons de tren al dia. Allí n'hi havien almacens, el bar Cantó al costat... Tots els dinés que Cantó dixava a famílies que no tenien ni pa menjar... venien allí: "Senyó Vicenteta -a m'auela li dien Vicenta-, que no tenim, no tenim...", allí venien a m'auela, que com sempre tenia de nit pa que no digueren que tenia... portava menjar pa que menjaren, perquè no tenien ni pa menjar. M'auela... allí estava el carrer de terra, sense llum, sèquies...

Allí teniu molt bon ambient, bona gent...

Ah, sí, ixe carrer que visc jo allí antigament feien hasta bous. Hasta bous, allí al carrer. Allí n'hi havien, d'exportadors n'hi havien... el cosí... els auelos germans, allò era un almacén, a l'atre vivia jo i l'atre vivia... el apodo és... —ja ho diré un altre dia [risses]— “Guitarrilles”. Ixe vivia al costat de ma casa. El Bassero va ser sócio del meu bisauelo. Eren algo de família. El Bassero tenia en Sagunto un almacén i gran, eh?, i gran. Era dels forts de tota la regió valenciana. Ixe home va ser el padrí de naiximent de mon pare. Érem família.

Estava el bar que tinc jo... **[10 min.]** del Vives, això era dels germans de m'auelo. Tot el carrer eren dels Cantons. Els “Cantons” era de malnom, d'apodo. Tot el poble, tots tenen malnom. Els Cantons a vore qui... enseguida, enseguida: “allí”. Además, un detall: m'auela no va anar a escola, perquè entones... pues allí els bancs, quan venien a buscar algú d'alguna carta, li dien: “Vicenta, este qui és, a on viu?”, que entones hi havien una casa o dos ací, casetes sense llum ni res. Pues m'auella el cap d'ella enseguida: “ixe és fulano del tal i viu a la caseta que fa deu, o nou o...”; a on vivia i qui era i tot.

Quin cabet més despejat, si haguera pogut estudiar...

Pues ella no va anar a escola.

Volíem preguntar-te d'a on ve tanta afició; les Alqueries és un fenómeno, hi ha més gent ací en el Club Ciclista que en cap altre puesto, i va haver un moment que éreu sis o set àrbitres de ciclisme d'un nivell... estàveu en la UCI [Unió Ciclista Internacional]... Tu saps d'a on ve tanta afició...?

Pues tot això tot ho he muntat jo.

I tu d'a on ho vas traure, a vore...

Jo t'ho diré. El que va guanyar la València-Madrid...

Vicente Miró.

Vicente Miró. Quan va guanyar el que li va guardar la bicicleta... allí estava mon pare de representant d'un comerciant de taronges que era família de mon pare. I qui li va guardar la bicicleta va ser mon pare, i el primer abraç el de mon pare. Después Miró va muntar un taller de bicicletes. I la primera bicicleta de Miró o de Capella allí en casa la tenia jo. **[15 min.]**

Però a banda d'afició vas ser capaç de formar-te tamé i de formar a atra gent.

Sí.

I com ho vas fer, això?

Jo és que veia... per exemple, de Vinaròs allí n'hi havien... En Vinaròs van fer un homenatge pa mi. Allí me volien a muntó a mi. Además és un poble que com a ciclistes és un fora de sèrie. Tamé van tindre una família en què va ser el germà major professional i después el tercer o el segon d'ixa família tamé.

Tu vas arribar a ser president del Col·legi d'àrbitres.

Sí. El que em va ensenyar a mi era Batiste, que era de les Alqueries.

Batiste... tenim per ahí un “Batiste Cherta”.

Cherta.

Ixe és el que vos va ensenyar a vosatros.

El que em va ensenyar a mi. Jo vaig ser el primer que ell va... de les Alqueries van ser el Llarg u, José dos, Molés tres, Vicent de Manes quatre, el que era Libet [?] de Sanmiguel cinc, i jo sis.

Què barbaritat! [risses]

I d'ahí vaig muntar jo la Volta a la Plana Baixa.

Les Challenge que feieu, estaves tu darrere.

[Risses]

Clar, les Challenge i el Critèrium.

El Critèrium el vaig muntar jo. De la següent manera: antigament en Vila-real, allí al Cedre, feien una carrera com el Critèrium. Allí pegant voltes al carrer. Allí tinc una foto que està Poblet, els Timoners, Bahamontes, mon pare, jo sóc un xiquet de... Entonces Bahamontes va guanyar el Tour de França [1959]. En aquella època en Vila-real portava a lo millor d'Espanya.

Bueno, vosatros estàveu en el club ciclista i vau muntar l'Organitzaora pa organitzar estes coses.

La Organitzaora la vaig muntar jo.

Clar, ja m'ho pense, ja [risses]. I éreu molta gent? Recordes?

[20 min.] Era... estava el que va ser cicliste però dels fluixos [risses]. Del muntó, del muntó. Lo que no me'n recorde és dels noms. Antes sí però per l'accident que vaig tindre en el perol vaig perdre molt. Vaig perdre més del 90%. Perquè jo antes lo fort meu eren les lletres, apuntar els dorsals. Allí n'hi havia u que era mestre i jo ho feia a muntó més ràpid que ell.

Entonces no ho teníeu com ara, que tenen vídeos i coses d'estes. Entonces conforme passaven anàveu apuntant?

Sí. Jo era molt ràpid, eh? Allí en... per exemple, en Vinaròs n'hi havien... u, dos, tres, quatre... no sé si quatre o cinc àrbits tamé. I allí n'hi havien... van haver vèries corredors, tamé. Jo en coneixia a u de la meua època, dos o tres anys més jove que jo... una família que van ser dos o tres germans ciclistes, i dos d'ells professionals. Això en Vinaròs. Allí n'hi havia molta afició.

Vinaròs i les Alqueries anaven mano a mano.

En les Alqueries jo sé lo que és casa per casa anar a demanar algo de dinés pa la carrera.

Clar, això és una de les coses que volíem preguntar-te: organitzar valdria dinés...

Pues tot això jo ho feia perquè entonces estava loco pel ciclisme. I jo vaig muntar la Volta a la Plana Baixa. Ara te contaré com se va muntar. Vam muntar una carrera, que crec que la vaig muntar jo, perquè allí la Caixa no sé si era el 20 ó el 25 de julio se fa allí la festa de la Caixa. I allí féiem la carrera... a la Caixa vaig portar jo [25 min.] el equipo de Maximino [Pérez] de Madrid, el Llamp de Barcelona que entonces el Llamp era un dels millors equips d'Espanya; tamé el altre equipo de Espanya és u que està ahí en València. Ahí n'hi ha un poblet que és molt industrial, sobre els mobles. Allí se va fer un altre equipo o dos de bicicletes dels bons d'Espanya. Dels bons d'Espanya, eh? Allí corria Belda, Albelda... Paco Giner és d'ixe poble tamé [suposem que parla del Kelme]. Allí han hagut sempre bons corredors. Paco Giner, quan es va dixer la bicicleta, el mateix any vam muntar un equipo en les Alqueries, i a Paco Giner el vaig portar jo de director. Perquè Paco Giner era molt de d'això. I quan Giner era cicliste en el club estava Belda, Albelda, Paco Giner... Veus?, la memòria me falla.

Ai, ja fa anys d'això tamé.

Això seria sobre l'any 71 ó una cosa aixina. Paco Giner era molt bo, el vaig fer jo a d'ell director de l'equipo que vaig muntar jo. Jo sabia que era listo, "pues bon director serà". El que tamé va córrer en ixo equipo -un detall-, quan vaig tindre l'accident va vindre a vore'm a l'hospital. Això m'ho han dit a mi, però jo allí en la Fe en València estava allí en la salita que

em va portar mon pare a vore... que estava allí en coma i encara tinc senyals ahí. En coma. **[30 min.]** I li vaig dir “papà, porte’m allí pa donar les gràcies”, i me va portar i allí hi havien uns metges de bandera. I em van dir “lo tuyo era para estar...” en el cementeri. Ahí vaig estar jo un mes i dies en coma. Jo menjava i bevia tancat dins d’uns cristalls, i ixos cristalls estaven rodats d’uns altres cristalls que allí assoles entraven un metge... I diuen quan entraven els metges la roba tota canvià. Això m’ho han dit, perquè jo... Allí vaig anar amb mon pare a donar les gràcies, i va el metge i diu: “yo católico no soy mucho, pero que hay un dios y a ése dale gracias porque tú es para estar ahí arriba”. Jo els dies que vaig estar en coma no sé si vaen ser trenta o coranta-cinc dies. Pues allí dins de la Fe tamé vaig tindre sort perquè un cosí meu estava allí de metge, allà. Ara s’ha mort ja; un cosí de a on vivia i va nàixer el pare d’ell i mon pare, els pares germans. I después u dels metges de la Fe tamé me coneixia perquè era sobre les bicicletes. Jo antes parlava més ràpid que la tele, i ara... Jo antes era a muntó ràpid, eh?, parlant i escrivint. A muntó ràpid, a muntó a muntó. Però jo sé lo que és anar a una carrera com la de Vila-real de Vinaròs, que hi havia... Borràs era mestre, **[35 min.]** el atre no... Allí n’hi havien Borràs, Llobat... el més baixet... N’hi havien quatre àrbits, en Vinaròs. Molts ciclistes en Vinaròs, a muntó a muntó.

Pa organitzar estes coses tenies que tindre contactes en tots els equips.

Sí. Jo he segut el àrbit... moltes no, poquetes, però antes els avisava: si es repetia els multaria. Me van donar, quan l’accident, a mi a València a la Fe van vindre els SEUR, tot l’equipo a vore’m a la Fe, i después Castaño ja en casa. Això és molt bonico, no? Además del KAS i del Teka prou vegaes han tocat a ma casa: “Ramón, ¿cómo estás?”. Això és bonico, no?

Molt bonico, això és un privilegi.

Pa mi sí. Pa mi sí. I era on més multes se ponien, el cliclisme, que jo dia que serà un deport que més gent no beuen, no fumen, no trasnochen... Això pa la família inmejorable. Pa mi, eh?, pa mi. Además jo era el que agarrava el control metge. Era jo, un metge, pa agarrar mostres d’orina o sang. Això, jo dia: xa, ixes proves les tenen de fer als fútbolistes i demés. No ací com si foren mala gent, **[40 min.]** tan bona gent, que no fumen, no beuen, no trasnochen. Ixes mostres, a ixos altres els tenen que fer les proves.

Quantes Voltes a Espanya vas fer?

L’any 86 és quan jo vaig tindre l’accident. En Madrid me van dir que si sabia algo de francés. Per al francés, em va dir el secretari de la Federació de ciclisme, i em van dir que l’estudiara “y dentro de un año o dos te irás al Tour”. Això és lo màxim. Francesc li dien al secretari. I entonces vaig tindre l’accident.

En quina posició anaves tu a les carreres, com a àrbitre? Com funciona això, estaves en un puesto...?

Antes per exemple: a vore, ahí n’hi ha muntanya, pues la muntanya que se fique dalt un àrbit, i dels dos o tres que van davant un àrbit tamé pa controlar a vore si s’ha agarrat a un cotxe [risses]. Perquè en això jo tenia molta vista, al corredor sabia jo si muntava o no muntava, si era lento o no era lento, si era d’un [inintel·ligible]... o si s’agarrava a un cotxe. De vigilància. Sin embargo jo tenia ixa sort, jo era... això de multes de dinés i això, **[45 min.]** jo dia: un cicliste està mal pagat, se guanyen quatre perres i damunt si el multe jo no... Un detall meu: feien les festes de les Alqueries al mes d’octubre. Pues jo allí antes no me’n recorde si era el Teka o el Kas... En Madrid, cinc o sis ciclistes, dic “¿ahora en invierno si queréis ganar dinero vais a trabajar a algún sitio? —Diu: en invierno -alguns- no tenemos ni para comer”. Jo dic: "Sí?" I parle amb un comerciant de les Alqueries: “tu, si porte ací uns ciclistes els llogaràs a collir? —Sí”. Primer dien: "ixos què sabran! -Sí, sabran".

Gent jove i forta.

Els busque el puesto i a collir. Perquè el cicliste no és com el futboliste. Els futbolistes guanyen molts duros i no peguen un colp. Allí tu saps lo que és al millor baixar un port a sixanta o setanta, carreteres totes roïns entones, per exemple de pedra, bacs a cada dos per tres...

I este home que diu que... Agustín Molés tamé mos dia que el que va començar a ensenyar-vos era Batiste Cherta. Ixe home d'a on havia après?, tu ho saps això? Qui li havia ensenyat a ell, o...?

Cherva era de les Alqueries, i ell va ser cicliste.

La [Volta a la] Plana Baixa se va fer dos dies i jo te diré i pa demanar els dinés... para una carrera d'aquella època: un duro, cinc duros... I anar a Castelló, anar a Vila-real, a Borriana, [50 min.] a demanar una limosna pa la carrera.

Clar, vosatros no cobràveu per això.

No. Mira, jo he anat d'Alqueries, pa la carrera del Critèrium, a Barcelona; allí la... van muntar lo que fan en Barcelona, a Montjuïc. Pues ahí vaig anar jo pa fer la carrera de les Alqueries sense cobrar cap perra.

Pagant-te tu els gastos.

Pagant-me la pensió o dormint en el cotxe!

Jo sempre dia: el poble fer-lo important. Important. Se creen puestos de treball, empreses i dinés pal poble. Pues jo sempre he buscat això, fer popular i damunt si se crea deport, mira: no se beu, no se fuma, no n'hi ha la droga -que hui està aixina, eh? Hui està aixina.

Pues Ramón, moltes gràcies.

A tu, home.

Gràcies per atén-mos tan bé...